

SEMINAR PENGURUSAN RISIKO

BAGI JABATAN DAN AGENSI KERAJAAN

30 Januari 2018

**RISK
MANAGEMENT**

A graphic in the bottom left corner shows a person's hands interacting with several interlocking gears on a digital tablet screen. The screen displays the words "RISK MANAGEMENT". The background is a blurred image of a modern building under a blue sky.

Pengurusan Risiko Projek

- Satu Pilihan atau Satu
Kemestian?

Apa itu Risiko?

“Risk is like fire: If controlled, it will help you; if uncontrolled, it will rise up and destroy you.”

- *Theodore Roosevelt*

**U.S. President
(1901 – 1909)**

KANDUNGAN

Latarbelakang

Apa itu Risiko dan Pengurusan Risiko

Kenapa Perlu Urus Risiko?

Pengurusan Risiko Dalam Kitarhayat Projek

Amalan Pengurusan Risiko Dalam JKR

Proses Pengurusan Risiko

Dokumen Risiko

Peranan dan Tanggungjawab

Faktor Kejayaan Mengurus Risiko

LATARBELAKANG

LATAR BELAKANG PELAKSANAAN PENGURUSAN RISIKO SEKTOR AWAM

ARAHAN YAB PM

- Gerakan Pemantapan Keutuhan Sistem Pengurusan Pentadbiran Kerajaan Malaysia

SURAT ARAHAN KSN

- Usaha Bagi Mempertingkatkan Tadbir Urus Dalam Sektor Awam

KRITERIA STAR RATING

- Kriteria yang dinilai dalam Penilaian Penarafan Bintang Kementerian dan agensi-agensi Kerajaan.

Arahan YAB PM

KERAJAAN MALAYSIA

ARAHAH YAB PERDANA MENTERI NO. 1 TAHUN 2009

GERAKAN PEMANTAPAN KEPUTUHAN SISTEM
PENGURUSAN PENTADBIRAN KERAJAAN MALAYSIA:

PENUBUHAN JAWATANKUASA KEPUTUHAN TADBIR
URUS

JABATAN PERDANA MENTERI MALAYSIA

20 November 2009

Rujukan – para 6.5

“Kementerian, jabatan dan agensi hendaklah **mengamalkan teknik-teknik pengurusan risiko sebelum melaksanakan sesuatu projek atau program** terutamanya yang berisiko tinggi untuk **meminimakan risiko semasa pelaksanaannya**”

Surat Arahan KSN

KETUA SETIAUSAHA NEGARA,
MALAYSIA,
Jabatan Persekutuan Menteri,
Akar 4 Tanah, Blok A, Bangunan Perdana Putra,
Persempaduan Kerajaan Persekutuan,
62502 Putrajaya

PM(S) 17479/13 Jld. 4

9 Mac 2007

• Semua Ketua Setiausaha Kementerian
• Semua Ketua Jabatan Persekutuan
• Semua Ketua Eksekutif Badan Berkanun Persekutuan

USAHA BAGI MEMPERTINGKATKAN TADBIR URUS DALAM SEKTOR AWAM

Dengan segala hormatnya saya merujuk kepada perkara di atas.

2. Sebagaimana semua sedia maklum, tumpuan utama Kerajaan pada masa kini adalah untuk meningkatkan keberkesanan sistem penyampaian perkhidmatan awam. Tadbir urus yang terbaik adalah penting bagi memastikan sistem penyampaian perkhidmatan awam yang cemerlang dapat dicapai.

3. Sehubungan itu, satu Garis Panduan Bagi Mempertingkatkan Tadbir Urus Dalam Sektor Awam, seperti di Lampiran A, dikeluarkan bagi memberi panduan kepada semua Ketua Agensi dalam mempraktikkan tadbir urus yang terbaik di agensi masing-masing. Ia bertujuan untuk mempertingkatkan lagi kecekapan dan menambah baik prestasi sistem penyampaian perkhidmatan sektor awam. Amalan tadbir urus yang terbaik akan memudahkan agenda pembangunan nasional dicapai serta menjadikan Malaysia sebuah negara yang berdaya saing di arena global.

12 f. Pengurusan Risiko

- i. Semua Pegawai awam yang diamanahkan untuk mengurus sumber mempunyai **tanggungjawab bagi mengenal pasti dan menangani risiko yang dihadapi dalam pelaksanaan program dan projek.**
- ii. Aspek pengurusan risiko harus diutamakan dalam usaha Agensi untuk mencapai tahap prestasi yang tinggi dan pematuhan kepada peraturan yang sedia ada.

Latar Belakang Pelaksanaan

- Pindaan kepada Sistem Pengurusan Kualiti ISO 9001
- ISO 9001:2008 → ISO 9001 : 2015
- Penekanan kepada pengurusan risiko dalam pengurusan dan pengoperasian
- Penerapan amalan pengurusan risiko dalam proses kerja

APA ITU ...

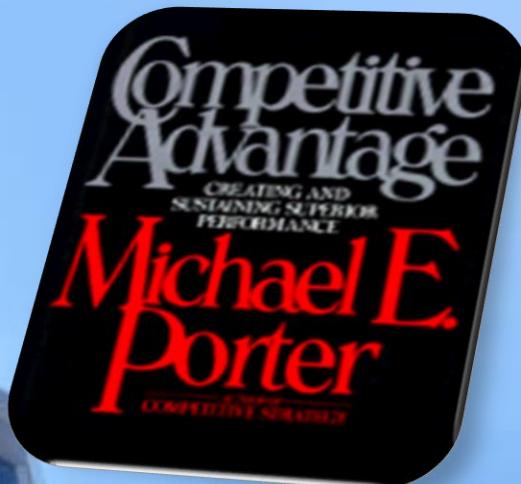
- RISIKO**
- PENGURUSAN RISIKO**

Quotes on Risk...

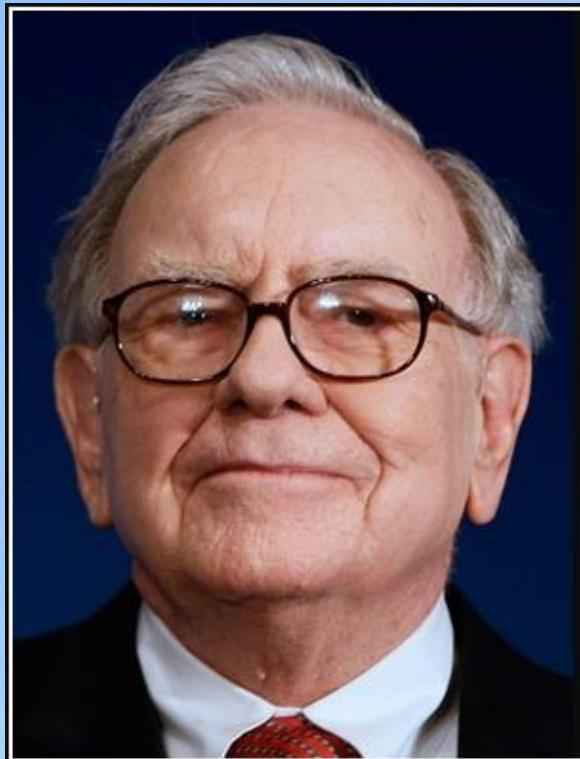
“Risk is a function of how poorly a strategy will perform if the ‘wrong’ scenario occurs.”

– *Michael Porter, Competitive Advantage*

Professor at Harvard Business School

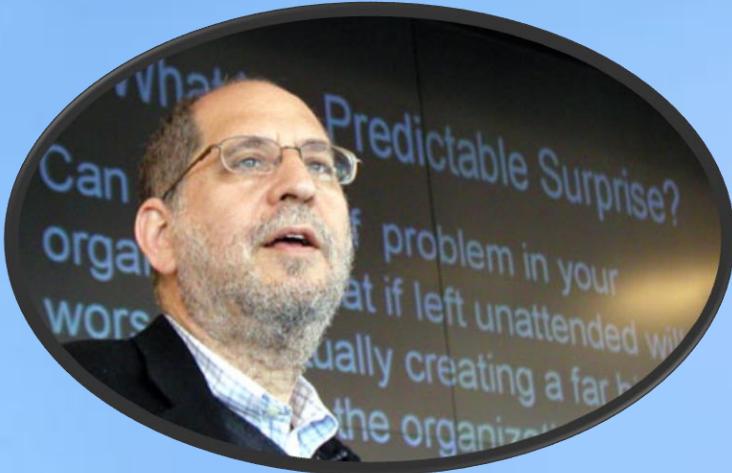
Quotes on Risk...

Risk comes from not knowing what you're doing.

— *Warren Buffett* —

Quotes on Risk Management...

“When our leaders accept the status quo, we run the risk of disaster.”

– *Max Bazerman from
“Predictable Surprises”*

Professor at Harvard Business School

Quotes on Risk Management...

The essence of risk management lies in maximizing the areas where we have some control over the outcome while minimizing the areas where we have absolutely no control over the outcome.

— Peter L. Bernstein —

AZ QUOTES

Apa itu Risiko?

“Risk is the effect of uncertainty on objectives”

ISO 31000:2009

Apa itu Pengurusan Risiko?

“Coordinated activities to direct and control an organisation with regard to risk”

ISO 31000:2009

KENAPA PERLU URUS RISIKO?

Kenapa Perlu Urus Risiko?

- Peristiwa BP Deepwater Horizon (2010)

- Kerugian besar Sime Darby (2009)

- Projek rumah terbengkalai

- Bumbung stadium runtuh (Jun 2009)

- 11 kematian
- 53 kbps tumpahan minyak
- Bencana ekologi
- Melibatkan peruntukan USD32.2 bilion
- Dipercayai mencecah : USD66 bilion

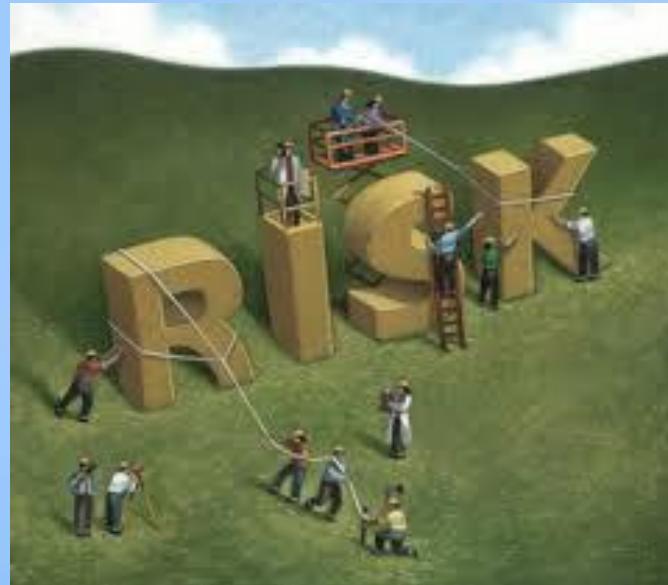
- Lebihan kos projek
- Reputasi terjejas
- Kerugian dianggarkan USD 0.78 – USD 0.94 billion provision.
- Ex-CEO dan 4 pegawai eksekutif hadapi tuduhan

- Kerugian bagi pembeli
- Timbul kemarahan, ketidakpuashatian
- Penganiayaan
- Reputasi terjejas.

- 5 buah kenderaan tertimbus
- Kemudahan tidak dapat digunakan
- Kos tambahan untuk membaiki
- Reputasi terjejas

Kenapa Perlu Urus Risiko?

- Video Pengurusan Risiko...

Kenapa Perlu Urus Risiko?

International Project Leadership Academy
Advancing leadership skills – Developing Project Management capabilities

Search...

HOME   ABOUT   WHY PROJECTS FAIL   101 COMMON CAUSES   CATALOGUE OF CATASTROPHE   EDITOR'S CORNER
FEATURE ARTICLES   CLASSIC MISTAKES   TRAINING

Classic Mistakes

Analysis of the examples in the “Catalogue of catastrophe” reveals the most common mistakes. Given the frequency of occurrence, these mistakes can be considered the “classic mistakes”. The following list outlines the most common themes and provides links to examples;

1. The underestimation of complexity, cost and/or schedule
2. Failure to establish appropriate control over requirements and/or scope
3. Lack of communications
4. Failure to engage stakeholders
5. Failure to address culture change issues
6. Lack of oversight / poor project management
7. Poor quality workmanship
8. Lack of risk management
9. Failure to understand or address system performance requirements
10. Poorly planned / managed transitions

1. The underestimation of complexity

8. Lack of risk management

SHARE...

RECENT POSTS

Pink Uniforms

Back to the drawing board

Yes we can!

Faedah Mengurus Risiko Projek

PENGURUSAN RISIKO DALAM KITAR HAYAT PROJEK

SEPULUH BIDANG PENGURUSAN PROJEK

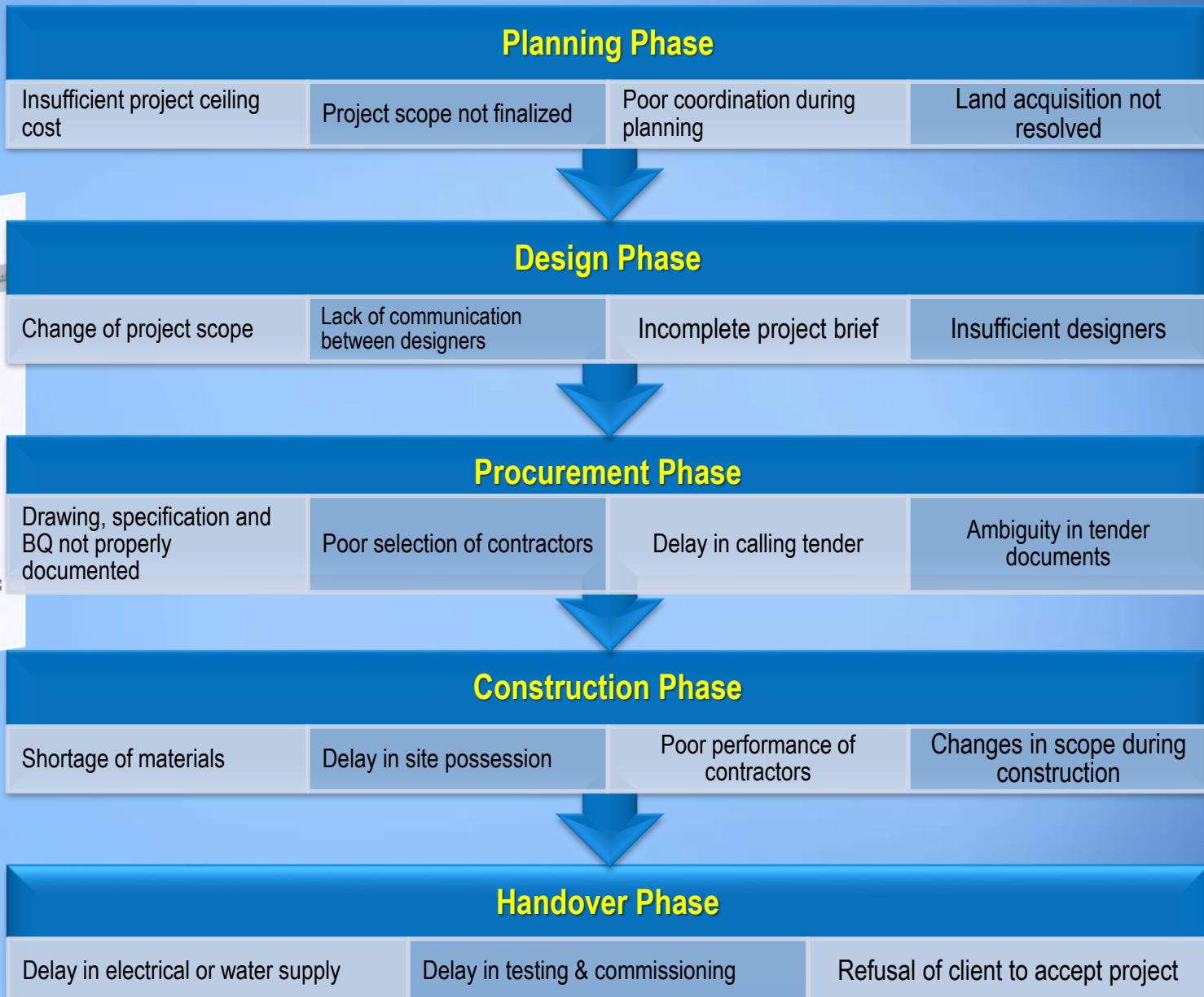
(Project Management Body of Knowledge
– PMI 5TH Edition, 2013)

PENGURUSAN RISIKO DALAM KITARHAYAT PROJEK

CONTOH RISIKO DALAM PROJEK KONVENTSIONAL

CONTOH RISIKO DALAM PROJEK REKA DAN BINA

Planning Phase

Land status not resolved

Incomplete project brief

Inaccurate site survey works

Scope-budget mismatch

Procurement Phase

Appointment of inexperienced contractor

Unclear and incomplete pre bid documents

Repetitive negotiation meetings

Too much provisional sum & quantities in contract

Design & Build Phase

Ignoring standard and cost committee requirements

Design drawing not issued on time

Incompetent designers

Over certifying payment by consultant

Low quality of work leading to rework/reconstruction

Changes in scope of work

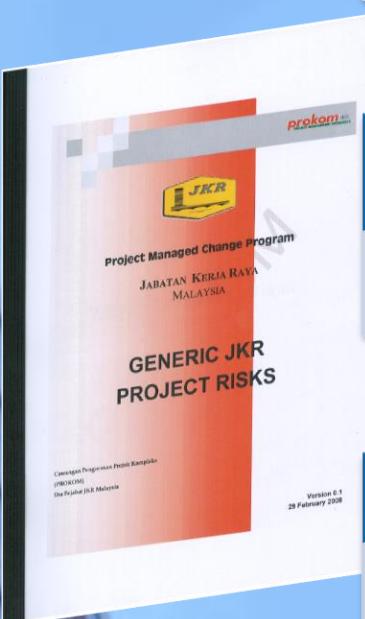

Handover Phase

As built drawings and O&M manuals not submitted

Non compliance to local authorities requirements

Failure to rectify defects – Final account can't be closed

Amalan Pengurusan Risiko dalam JKR Malaysia

Pengurusan Risiko Projek Di JKR

Garis Panduan/
Templat/ Polisi

Pembangunan
Pengurusan
Risiko JKR

2006 - 2007

Program
Latihan
dimulakan

2008

Surat Arahan
: Projek
bernilai
>RM50 juta

April 2012

Surat Arahan
: Projek
bernilai
>RM500,000

2017

Pelaksanaan
Projek
Perintis

Fakulti Pergigian,
Hospital UiTM,
Sg Buloh

Projek
Berimpak
Besar

Pangkalan Kapal Selam
TLDM, Telok Sepanggar,
Kota Kinabalu, Sabah

Penerapan
dalam SPB

ISO 9001 : 2015

Surat Arahan KPKR Bil. 10/2012

JABATAN KERJA RAYA MALAYSIA

PEJABAT KETUA PENGARAH KERJA RAYA
IBU PEJABAT JKR MALAYSIA,
JALAN SULTAN SALAUHIDDIN,
50582 KUALA LUMPUR.

Telpon : (03) 26919011
Telefax : KRT MAA 30415
Kawat : 03-2694 8477 (Ext. 15)
Fax : (03) 2694 8477 (Ext. 2)
Laman Web : <http://www.jkr.gov.my>

No. Rujukan : JKR.KPKR.113.020.050/03 Jld.2
Tarikh : 18 April 2012

Semua Pengarah Kanan / Pengarah Cawangan Ibu Pejabat JKR
Semua Pengarah Kerja Raya Negeri
Semua Pengarah Kerja Raya Wilayah Persekutuan
Semua Pengarah/Pengurusan Pembinaan
Pengarah JKR Unit Khas KESEDAR
Semua Jurutera Daerah

- 2.3 Oleh itu wajarlah semua pengurus projek JKR mengamalkan pengurusan risiko dalam projek pembangunan sebagai usaha meningkatkan penyampaian projek.

3. PELAKSANAAN SISTEM PENGURUSAN RISIKO

- 3.1 Pengurusan risiko merupakan salah satu fungsi pengurusan projek yang seharusnya menjadi sebahagian daripada Sistem Pengurusan Bersepadu JKR. Sebagai langkah permulaan, pelaksanaan pengurusan risiko dalam

5. KAWALAN DAN EDARAN DOKUMEN

- 5.1 Semua dokumen pengurusan risiko boleh diakses melalui laman web JKR melalui <http://rakan.jkr.gov.my/prokom>. Sebarang pindaan atau perubahan kepada dokumen ini akan dikemaskini dalam laman web berkenaan.

6. TARikh KUAT KUASA

- 6.1 Arahan ini berkuatkuasa serta merta.

7. PEMAKAIAN

3.2 Sebagai permulaan, pelaksanaan pengurusan risiko adalah **DIWAJIBKAN ke atas semua projek di mana kosnya melebihi RM50 juta. Meskipun begitu, pelaksanaan pengurusan risiko adalah **DIGALAKKAN** bagi semua projek, tanpa mengambil kira kos projek.**

S
PELAKSANAAN PI
DI BAWAH TANGG

1. TUJUAN

- 1.1 Surat Arahan pengurusan risiko oleh JKR.

2. LATAR BELAKANG

- 2.1 Pengurusan risiko diperlakukan untuk meningkatkan kadar kejayaan serta mengurangkan kesan daripada peristiwa risiko dalam operasi sesuatu organisasi.

- 2.2 Pengurusan risiko projek adalah bertujuan memastikan risiko utama diuruskannya dengan berkesan oleh pengurus projek serta ahli pasukan projek dengan mengambil tindakan secara proaktif terhadap faktor-faktor risiko yang boleh memberi kesan negatif terhadap pencapaian objektif projek.

Pengarah Kanan
Cawangan Pengurusan Projek Kompleks
Ibu Pejabat JKR Malaysia,
Tingkat 28, Menara PJD,
No. 50, Jalan Tun Razak,
50400 Kuala Lumpur.
(U.P. Unit Pengurusan Risiko)

Tel : 03- 2618 7601 / 03-2694 8477
Faks : 03- 4041 1940

Ketua Pengarah Kerja Raya Malaysia
Ibu Pejabat JKR Malaysia
Kuala Lumpur

Berkuatkuasa 18 April 2012.

MS 1000 SN 001 NO. 018

MS 1000 HIGH CERT. NO. JKR 001/10

Surat Arahan KPKR Bil. 6/2015

3.6 Laporan Kemajuan

- i) Laporan Kemajuan Projek hendaklah disediakan dan ditandatangani oleh Kontraktor dan disahkan oleh P.P./Wakil P.P. sebelum mesyuarat tapak.

LAPORAN STATUS RISIKO									
No. Ref. WBS	Peristiwa Risiko	*Kadar Risiko Atas	Impak Kepada Projek	Tindakan Rawatan	Pihak Bertanggungjawab	Tarikh Sasar Siap	Status Tindakan	Kadar Risiko	Catatan (Tindakan diakui semula /Lain-lain)
A	RISIKO SEMASA								
B	RISIKO BARU								

* Kadar Risiko: E – Ekstrim; T – Tinggi; R – Rendah; S – Sederhana

* Status Tindakan: S – Selesai; SL – Sedang Laksana; BM – Belum Mula

KETUA PENGARAH KERJA RAYA
Jabatan Kerja Raya Malaysia
Ibu Pejabat JKR Malaysia
Jalan Sultan Salahuddin
50582 Kuala Lumpur

Telpon : (03) 2610 7001
Faks : (03) 2698 8187
Laman Web : <http://www.jkr.gov.my>

Rujukan : JKR.KPKR.113.020.050/03 Jld.8 (2a)

Tarikh : 31/ Mac 2015

Semua Pengarah Kanan/Pengarah Cawangan Ibu Pejabat JKR
Semua Pengarah Kerja Raya Negeri
Semua Pengarah/Pengurus Pembinaan
Pengarah JKR Unit Khas KESEDAR
Semua Jurutera Daerah

SURAT ARAHAN KPKR BIL. 6/2015

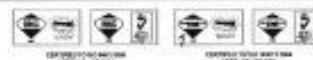
PEMANTAUAN DAN KAWALAN KEMAJUAN PEMBINAAN PROJEK

1.0 TUJUAN

Surat Arahan ini bertujuan untuk memperkemaskan dan menyeragamkan kaedah pemantauan dan kawalan kemajuan pembinaan projek.

2.0 LATAR BELAKANG

- 2.1. Adalah didapati walaupun terdapat surat-surat pekeliling KPKR berkaitan pelaksanaan penyeliaan, pemantauan kemajuan dan penyimpanan rekod tapak bina bagi projek JKR, namun prosedur dan format yang diamalkan masih perlu diseragamkan di antara Cawangan di Ibu Pejabat/JKR Negeri/Unit Projek JKR untuk memantapkan pemantauan kemajuan kerja-kerja pembinaan dengan berkesan oleh pihak Pegawai Pengguna/Pengarah projek (P.P.).
- 2.2. Oleh itu, untuk memastikan projek siap dilaksanakan mengikut tempoh, kos dan kualiti yang ditetapkan adalah wajar prosedur penyeliaan, pemantauan kemajuan dan rekod tapak bina bagi semua projek JKR dikemas kini dan diseragamkan berdasarkan amalan terbaik.

Surat Arahan KPKR Bil. 12/2017

KETUA PENGARAH KERJA RAYA
DIRECTOR-GENERAL OF PUBLIC WORKS
JPKR:121.010/05 Jld.9(3)

Rujukan : JKR.KPKR:121.010/05 Jld.9(3)
Tarikh : 16 Mei 2017

3.0 PELAKSANAAN SISTEM PENGURUSAN RISIKO

3.1 Pengurusan risiko merupakan salah satu fungsi pengurusan projek yang menjadi sebahagian daripada Sistem Pengurusan Bersepadu JKR.

3.2 Jabatan ini telah menetapkan semua projek bernilai melebihi RM500,000.00 **DIWAJIBKAN** melaksanakan pengurusan risiko.

1.0 TUJUAN
Surat Arahan ini bertujuan untuk memaklumkan mengenai pelaksanaan pengurusan risiko bagi projek pembangunan yang dilaksanakan oleh JKR.

2.0 LATAR BELAKANG

2.1 Pengurusan risiko adalah salah satu bidang pengurusan projek yang diperlukan oleh kebanyakan organisasi dalam proses kerja bagi meningkatkan kadar kejayaan serta mengurangkan kesan daripada peristiwa risiko dalam operasi sesuatu organisasi.

2.2 Pengurusan risiko projek adalah bertujuan memastikan risiko utama diuruskan dengan berkesan oleh pengurus projek serta ahli pasukan projek dengan tindakan secara proaktif terhadap faktor-faktor risiko yang boleh menghalangi pencapaian objektif projek.

Pelaksanaan Pengurusan Risiko Bawah Tanggungjawab Pengarah Kanan

Berkuatkuasa 1 Jun 2017.

Faks : 03-4041 1940

KAWALAN DAN EDARAN DOKUMEN

Dokumen pengurusan risiko boleh diakses melalui laman web JKR melalui <https://www.jkr.gov.my/spb/> & https://www.jkr.gov.my/J-Pedia/PM_Wiki/Risk/. Sebarang pindaan atau perubahan kepada dokumen ini akan dikemas kini dalam laman web berkenaan.

Pengurusan Risiko Projek : Kajian Kes 1

PROJEK PANGKALAN KAPAL SELAM TLDM, TELOK SEPANGGAR, SABAH

☺ PROJEK DENGAN KONTRAK BERNILAI RM418 JUTA TELAH DILAKSANAKAN OLEH CAWANGAN PANGKALAN UDARA DAN MARITIM JKR MALAYSIA BERMULA FEB 2007 DAN SIAP PADA JULAI 2009

☺ TELAH DIURUS OLEH PEGAWAI BERTAULIAH MPD YANG MELAKSANA PENGURUSAN RISIKO

RISIKO UTAMA PROJEK

1. Punca bekalan elektrik tidak wujud.
2. Skop *umbilical services* belum dikenalpasti

RAWATAN RISIKO :

- a) Skop bekalan elektrik dikajisemula
- b) Perincian skop *umbilical services* dimuktamadkan

PROJEK SIAP **MENGIKUT FUNGSI SEPENUHNYA !**

PROJEK SIAP **TANPA MENJEJAS IMEJ NEGARA !**

Pengurusan Risiko Projek : Kajian Kes 2

PROJEK AKADEMI KEPIMPINAN PENGAJIAN TINGGI MALAYSIA, BANDAR ENSTEK, NILAI, NEGERI SEMBILAN

PROJECT MANAGEMENT RISK REGISTER						
Ref No.	Risk Event There is a risk that.....	Category Risk of Risk	Likelihood Rating	Impact Rating	Risk Rating	Treatment Measures Responsible Party
1.0 PERANCANGAN						
1.1 Peleburan jalan JKR	2	5	V	E	H	Permohonan peleburan jalan daripada JKR Negeri Sembilan
1.2 Kelulusan kelovenan merancang	3	5	Y	E	M	Kontraktor perlu submit lebih awal
1.3 Penarikan kewangan	4	3	III	E	M	Permohonan kepada KFT untuk penambahan siling
2.0 PEMERINTAHAN						
2.1 Kelulusan pelan bangunan	3	4	IV	H	M	Tracking/checklist oleh konsultan
2.2 Kekurangan bahan binaan	12	4	IV	H	M	Pengurusan bahan yang teratur dan baik
2.3 Environment	11	3	III	M	M	Implementasi EMP
2.4 Kejakalan harga barang	12	4	IV	H	M	Variation of Price (VOP)
3.0 SERAHAN						
3.1 Kesiapan masa end user' ketika penyerahan	7	3	III	L	M	Early engaging with end-user
3.2 Certificate of Fitness (CCF)	9	4	IV	H	M	Checklist Compliance
3.3 Major Defect	9	4	IV	H	M	Auditing Quality Control
3.4 Pembekal utiliti (Telekom, JBA, TNB)	14	3	III	M	M	Kelulusan awal

PROJEK DENGAN KONTRAK BERNILAI RM105,000.00 TELAH DILAKSANAKAN OLEH CAWANGAN PENGAJIAN TINGGI, JKR MALAYSIA BERMULA DISEMBER 2008 DAN SIAP PADA MAC 2011

TELAH DIURUS OLEH PEGAWAI BERTAULIAH MPD YANG MELAKSANA PENGURUSAN PROJEK YANG MENYELURUH TERMASUK PENGURUSAN RISIKO

RISIKO UTAMA PROJEK

1. Kekurangan bahan binaan
2. Kelewatan dalam bekalan utiliti

RAWATAN RISIKO :

- a) Perancangan rapi & *stockpile*
- b) Kelulusan awal & pemantauan rapi

PROJEK SIAP 114
HARI LEBIH AWAL !

PROJEK SIAP **TANPA**
PERUBAHAN KERJA !

Pengurusan Risiko Projek : Kajian Kes 3

PROJEK KOLEJ Matrikulasi SELANGOR, BANTING, NEGERI SELANGOR

☺ PROJEK DENGAN KONTRAK BERNILAI RM266,556,300.00 TELAH DILAKSANAKAN OLEH JABATAN KERJA RAYA SELANGOR BERMULA JANUARI 2008 DAN SIAP PADA JANUARI 2010

☺ TELAH DIURUS OLEH PEGAWAI BERTAULIAH RPM YANG MELAKSANA PENGURUSAN RISIKO

RISIKO UTAMA PROJEK

1. Percanggahan pada keperluan klien
2. Kelewatan kelulusan pihak berkuasa

RAWATAN RISIKO :

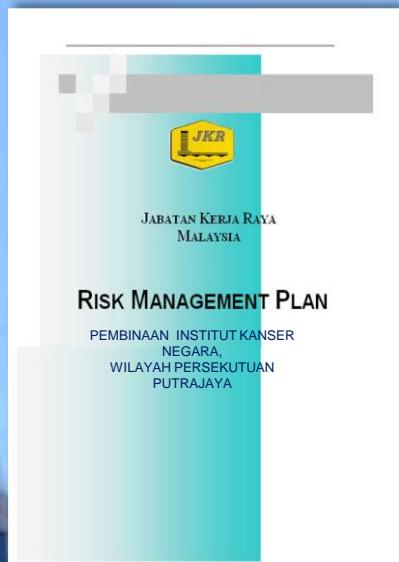
- a) Dapatkan konsensus klien
- b) Kerjasama JKR-Klien, pemantauan rapi proses kelulusan

PROJEK SIAP
MENGIKUT JADUAL

PROJEK SIAP **TANPA**
TAMBAHAN KOS!

Pengurusan Risiko Projek : Kajian Kes 4

PEMBINAAN INSTITUT KANSER NEGARA, WILAYAH PERSEKUTUAN PUTRAJAYA

😊 PROJEK DENGAN KONTRAK BERNILAI RM693.0 JUTA TELAH DILAKSANAKAN OLEH CAWANGAN KERJA KESIHATAN JKR MALAYSIA BERMULA 1 SEPTEMBER 2010 DAN DISIAPKAN PADA 16 OGOS 2013

😊 TELAH DIURUS OLEH PEGAWAI BERTAULIAH RPM YANG MELAKSANA PENGURUSAN RISIKO

RISIKO UTAMA PROJEK

1. Kelemahan prestasi kontraktor
2. Kelewatan meluluskan peralatan medikal

RAWATAN RISIKO :
a) Lantikan sub-kontraktor berwibawa & latihan berterusan
b) Pastikan permohonan lengkap & pemantauan berterusan

**JKR –
PROJEK SIAP **LEBIH AWAL!****

**KLIEN –
EKSPEKTASI TERCAPAI**

Pengurusan Risiko dalam Projek MRT

- Audit Teknikal Ketua Audit Negara Projek MRT Bil 1/2014
- Tempoh : 7 Julai – 21 Julai 2014
- Skop
  - *Project Scheduling & Performance*
  - *Civil & Structural Works*
  - *Geotechnical & Underground Works*
  - *Contract & Cost Control*
  - ***Risk Management (new)***

Pengurusan Risiko dalam Projek MRT

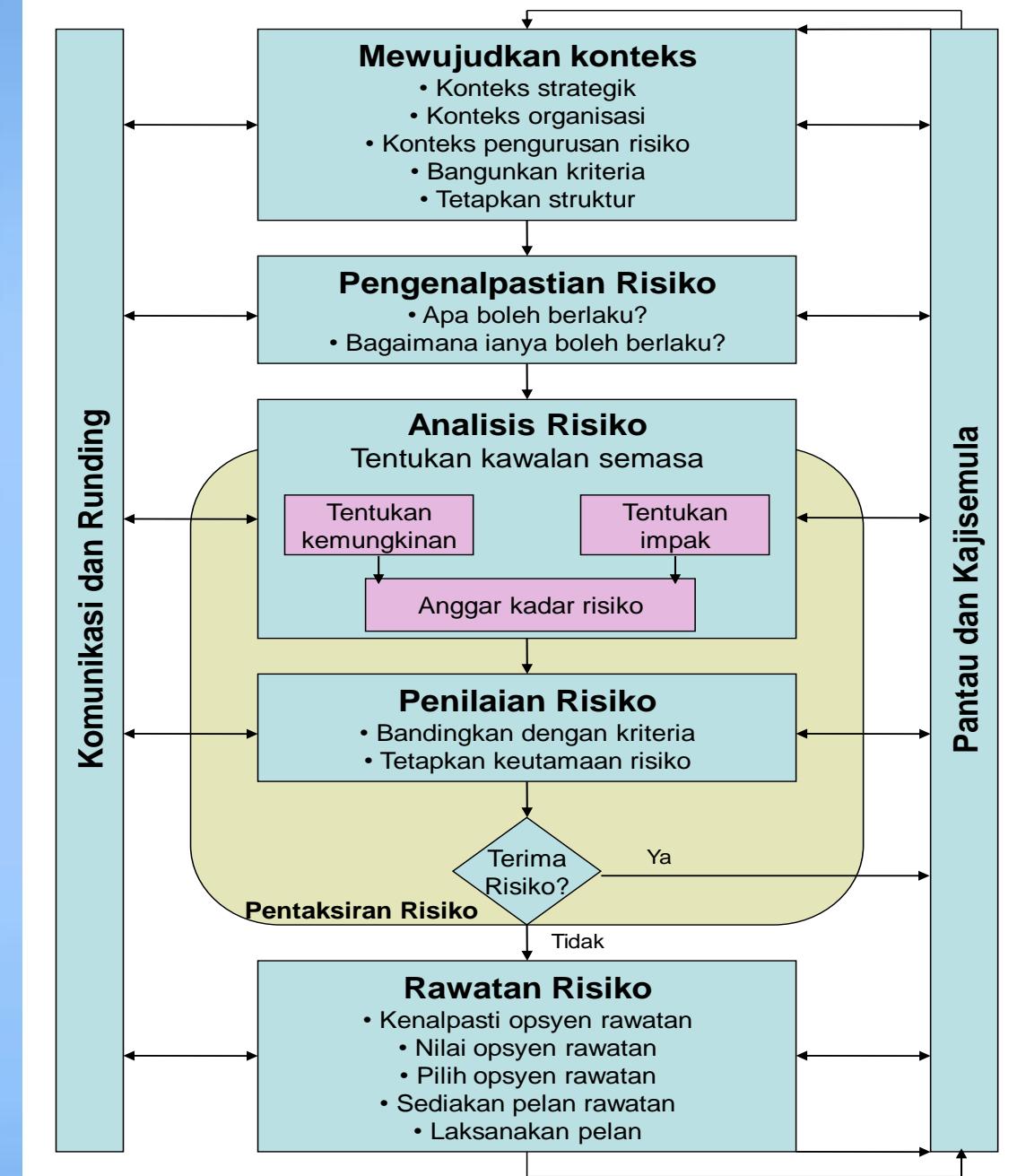
PENEMUAN

- Pengurusan Risiko dilaksanakan secara berterusan dan berkesan;
- Pengurusan risiko memainkan peranan penting dalam memastikan sasaran projek ditepati;
- Pengurusan risiko dilaksanakan dengan jayanya kerana dipacu (driven) oleh pengurusan atasan.

PROSES PENGURUSAN RISIKO

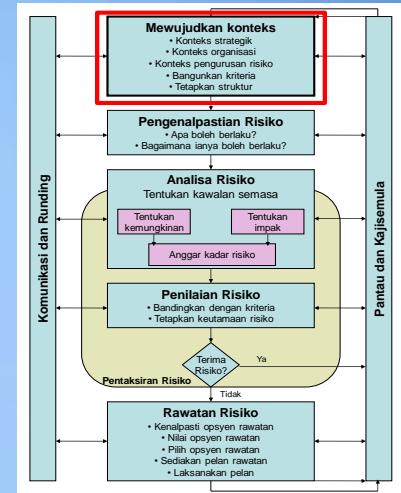
PROSES PENGURUSAN RISIKO

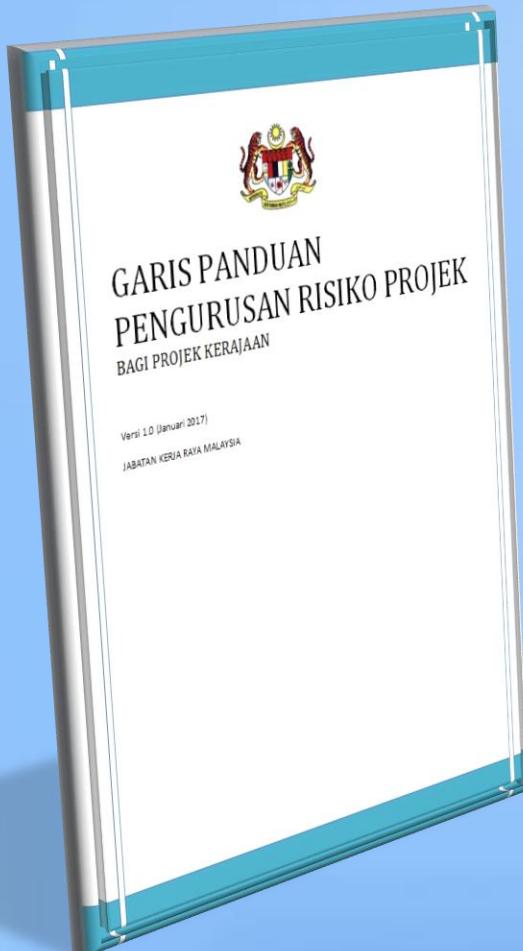
PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

1. MEWUJUDKAN KONTEKS

- *Berdasar kepada persekitaran risiko di mana projek itu dilaksanakan.*
- *Proses & prosedur dibangunkan untuk mengurus risiko dan*
- *Proses untuk mengangkat naik risiko kepada pengurusan atasan disediakan.*

Garis Panduan Pengurusan Risiko Projek Bagi Projek Kerajaan

KANDUNGAN

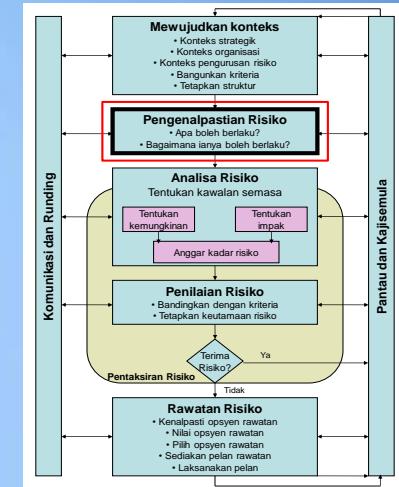
- Kerangka Pengurusan Risiko
- Penetapan
  - Kategori Risiko
  - Indeks Kemungkinan
  - Indeks Impak
  - Kadar Risiko
  - Matriks Risiko
- Struktur Tadbir Urus Risiko
- Dokumen Risiko
  - Daftar
  - Templat
  - Laporan
- Senarai Risiko Generik

PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

2. MENGENALPASTI RISIKO

- *Pasukan mengenal pasti risiko dalam setiap fasa dan menentukan kategori yang sesuai*
- *Menghasilkan senarai awalan peristiwa risiko projek untuk tujuan analisis seterusnya.*

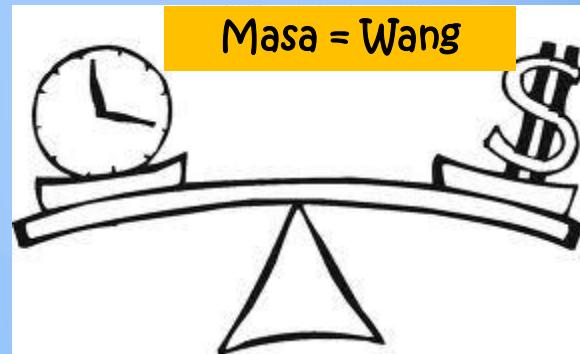

MENGENALPASTI RISIKO

Apa itu risiko projek?

Risiko projek adalah kesan oleh ketidaktentuan terhadap **OBJEKTIF** projek....

- Masa..
- Kos..
- Kualiti..
  - Keselamatan..
  - dsbnya..

APA ITU RISIKO PROJEK?

Risiko projek terdiri daripada dua parameter :

1. **KEMUNGKINAN** (atau kebarangkalian) sesuatu peristiwa kurang baik berlaku

2. **IMPAK** (atau kekesanan) sesuatu peristiwa terhadap projek seandainya ianya berlaku

KATEGORI RISIKO PROJEK

1. Politik	10. Teknikal
2. Skop	11. Alam Sekitar
3. Jadual	12. Pembekal
4. Kewangan	13. Hubungan Industri
5. Sumber Manusia	14. Organisasi
6. Kualiti	15. Kesihatan & Keselamatan Pekerjaan
7. Komunikasi	16. Budaya dan Sosial
8. Lain-lain Sumber	17. Integriti
9. Kontrak	18. Bencana

KATEGORI RISIKO

NO.	KATEGORI	PENERANGAN
1	Politik	Risiko yang berpunca daripada perubahan dalam dasar, suasana politik atau campur tangan pihak yang berpengaruh. (cth: mengubah keputusan asal,membatalkan keputusan sediada)
2	Skop	Risiko yang berkaitan dengan status atau perubahan/pindaan skop projek. (cth: skop belum dimuktamadkan, brif tidak jelas)
3	Jadual	Risiko yang berkaitan dengan tempoh pelaksanaan aktiviti projek dalam setiap fasa atau keseluruhan kitar hayat projek. (cth: kelewatan meluluskan lukisan, kelewatan mengeluarkan surat setuju terima)
4	Kewangan	Risiko yang berkaitan dengan kewangan dan pembiayaan sebahagian atau keseluruhan projek. (cth: peruntukan tidak mencukupi, peruntukan lewat diterima)
5	Sumber Manusia	Risiko yang berpunca daripada sumber manusia yang berkaitan dengan kompetensi, prestasi, kuantiti dan sikap. (cth: kekurangan pekerja, perekabentuk yang kurang kompeten, kontraktor yang kurang kompeten)
6	Kualiti	Risiko yang berkaitan dengan mutu bahan, binaan, proses dan kemasan projek. (cth: kemasan yang tidak menepati spesifikasi, penggunaan bahan binaan yang tidak diluluskan)
7	Komunikasi	Risiko yang berkaitan perhubungan di antara stakeholders projek. (cth: kerjasama yang tidak memuaskan, kurang koordinasi di antara perekabentuk)
8	Sumber Lain	Risiko yang berpunca daripada sumber-sumber lain selain daripada sumber manusia dan kewangan (cth: kekurangan peralatan yang sesuai, kerosakan jentera binaan, Ketidaktentuan penetapan sempadan tapak, tiada akses ke tapak, tapak yang memerlukan rawatan)
9	Kontrak dan Undang - undang	Risiko yang berkaitan dengan proses tender, dokumen kontrak , proses pentadbiran kontrak serta peraturan dan undang-undang (cth: kurang pemahaman terhadap dokumen kontrak, kelewatan memanggil tender, perlanggaran undang-undang)

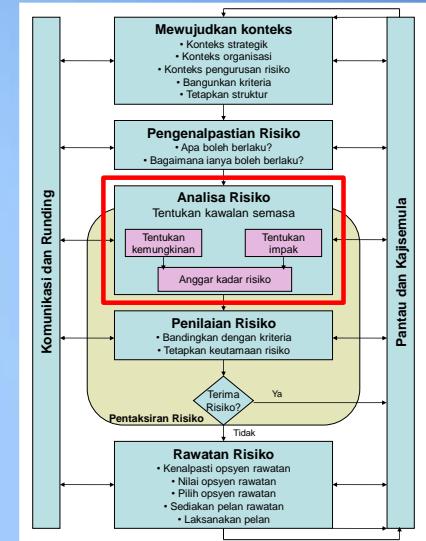
KATEGORI RISIKO

NO.	KATEGORI	PENERANGAN
10	Teknikal	Risiko yang berpunca daripada hal yang bersifat teknikal dan memerlukan pengetahuan khusus dalam bidang berkaitan seperti spesifikasi kejuruteraan, teknik pembinaan, rekabentuk, penyelenggaraan. <i>(cth: Rekabentuk tidak mematuhi spesifikasi kejuruteraan, maklumat teknikal projek tidak mencukupi)</i>
11	Alam Sekitar	Risiko yang berkaitan dengan perkara yang menjelaskan alam sekitar. <i>(cth: pencemaran air sungai, kegagalan cerun)</i>
12	Bekalan	Risiko yang berkaitan dengan pembekalan bahan, utiliti, perkhidmatan dalam pelaksanaan projek <i>(cth: bekalan bahan yang tidak mencukupi, sambungan bekalan elektrik yang lewat)</i>
13	Hubungan Agensi	Risiko yang berkaitan dengan urusan kerja antara agensi yang memberi kesan terhadap pelaksanaan projek. <i>(cth: keperluan PBT yang berubah, kelewatan kelulusan daripada pejabat tanah)</i>
14	Organisasi	Risiko yang berkaitan dengan struktur atau operasi dalaman organisasi dalam pelaksanaan projek. <i>(cth: Pasukan projek lewat ditubuhkan, pertukaran SO)</i>
15	Keselamatan & Kesihatan Pekerjaan	Risiko yang berkaitan dengan kesihatan dan keselamatan pekerja atau orang sekitarnya semasa pelaksanaan projek. <i>(Kurang kesedaran dalam keselamatan di tapak bina, penularan wabak denggi)</i>
16	Budaya&Sosial	Risiko yang berkaitan dengan kepelbagaiannya budaya dan kepentingan sosial semasa pelaksanaan projek. <i>(cth: pergaduhan antara pekerja asing, peningkatan jenayah)</i>
17	Integriti	Risiko yang berpunca daripada salah laku manusia akibat tidak amanah, tidak jujur, tidak telus, tidak boleh dipercayai dan mudah dipengaruhi
18	Bencana Alam	Risiko yang berkaitan dengan kejadian buruk akibat fenomena alam semulajadi <i>(cth: Banjir, Ribut, Kemarau, Gempa bumi dan serangan makhluk perosak)</i>

PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

3. MENGANALISIS RISIKO

- *Menganalisis peristiwa risiko dengan menilai dua parameter utama, iaitu **kemungkinan** perkara tersebut berlaku dan **impak** sekiranya perkara tersebut berlaku.*
- *ia menghasilkan **kadar risiko**.*

Kemungkinan

Kemungkinan diklasifikasikan sebagai:

hampir pasti

besar kemungkinan

mungkin

kemungkinan
kecil

jarang-jarang

Skala Penilaian Kemungkinan

Penerang	Kenyataan kualitatif	Kebarangkalian peristiwa berlaku
Jarang-jarang	Boleh berlaku dalam keadaan yang jarang	< 10%
Kemungkinan kecil	Terdapat kemungkinan kecil berlaku	10% - 30%
Mungkin	Mungkin berlaku	31% - 70%
Besar kemungkinan	Besar kemungkinan berlaku	71% – 90%
Hampir pasti	Dijangka akan berlaku	> 90%

Impak

Impak diklasifikasikan sebagai:

Skala Penilaian Impak

No.	Kategori Risiko	Tidak Signifikan	Kecil	Sederhana	Besar	Sangat Besar
1	Politik	Tiada kesan politik	Kesan politik boleh ditangani secara dalaman oleh pasukan projek	Kesan politik boleh ditangani oleh peringkat atasan cawangan / bahagian	Kesan politik memerlukan keputusan daripada Ketua Jabatan /Kementerian	Kesan politik memerlukan keputusan daripada Perbendaharaan atau Menteri berkenaan
2	Skop	Skop jelas dan tetap / tidak berubah	Skop berubah sedikit tetapi boleh diselaraskan tanpa tambahan kos, masa & spesifikasi	Skop berubah tetapi memerlukan kepada kajian semula skop tanpa tambahan kos, masa & spesifikasi	Skop berubah, memerlukan kajian semula skop yang melibatkan samada tambahan kos atau/dan masa atau/dan spesifikasi	Skop banyak berubah, memerlukan kajian semula skop yang melibatkan tambahan kos, masa dan spesifikasi.
3	Jadual	Jadual tidak terjejas (Kelewatan <5 hari)	Jadual mula terjejas tetapi boleh dikawal (Kelewatan 6-10 hari)	Jadual terjejas tetapi boleh dikawal dengan pindaan (Kelewatan 11-20 hari)	Jadual pasti terjejas dan memerlukan penjadualan semula keseluruhan (Kelewatan >20 hari)	Jadual terjejas teruk dan memerlukan tambahan masa (Kelewatan >30 hari)
4	Kewangan	Kos tambahan kerja <1%	Kos tambahan kerja >1%, <2.5%	Kos tambahan kerja >2.5%, <10%	Kos tambahan kerja >10%, <20%	Kos tambahan kerja >20%

Matriks Risiko JKR

KEMUNGKINAN		IMPAK				
		Tidak Signifikan I	Kecil II	Sederhana III	Besar IV	Sangat Besar V
Hampir Pasti	5	T	T	T	E	E
Besar Kemungkinan	4	S	S	T	E	E
Mungkin	3	R	S	S	T	E
Kemungkinan Kecil	2	R	R	S	T	T
Jarang-jarang	1	R	R	S	S	T

Toleransi:

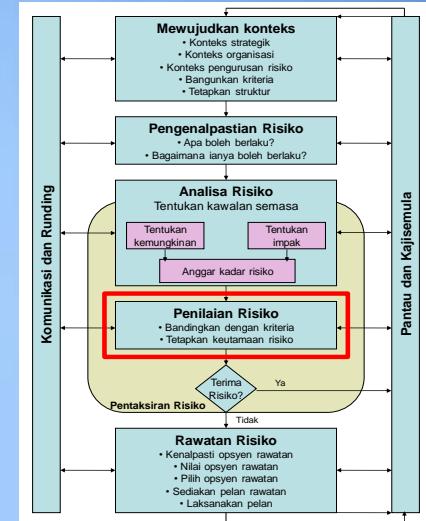
- █ Sebaik-baiknya
- █ Boleh Diterima
- █ Tidak Diingini
- █ Tidak Boleh Diterima

Risiko RENDAH
Risiko SEDERHANA
Risiko TINGGI
Risiko EKSTREM

PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

4. PENILAIAN RISIKO

- Menimbangkan kaedah terbaik bagi mengendalikan risiko samada mengurangkan, menerima, mengelak atau memindahkan risiko.
- Jika risiko diterima, bangunkan pelan kontingensi

Tindakan Rawatan Dicadangkan

Kadar	Tindakan Rawatan Risiko	Siapa
E Ekstrem	Tindakan merawat, mengurangkan kemungkinan dan impak, dikenalpasti, dikoskan dan diberi prioriti untuk pelaksanaan sebelum projek dimulakan atau sebaik sahaja risiko muncul semasa pelaksanaan projek.	Jawatankuasa Pemandu/Penaja Projek
T Tinggi	Tindakan merawat, mengurangkan kemungkinan dan impak, dikenalpasti, dikoskan dan diberi prioriti. Tindakan bersesuaian diambil semasa pelaksanaan projek.	Jawatankuasa Pemandu/Pengurus Projek
S Sederhana	Tindakan merawat, mengurangkan kemungkinan dan impak, dikenalpasti, dikoskan untuk tindakan sekiranya peruntukan mengizinkan.	Pengurus Projek
R Rendah	Untuk perhatian sahaja. Tiada tindakan diperlukan melainkan kadar risiko meningkat	Pengurus Projek

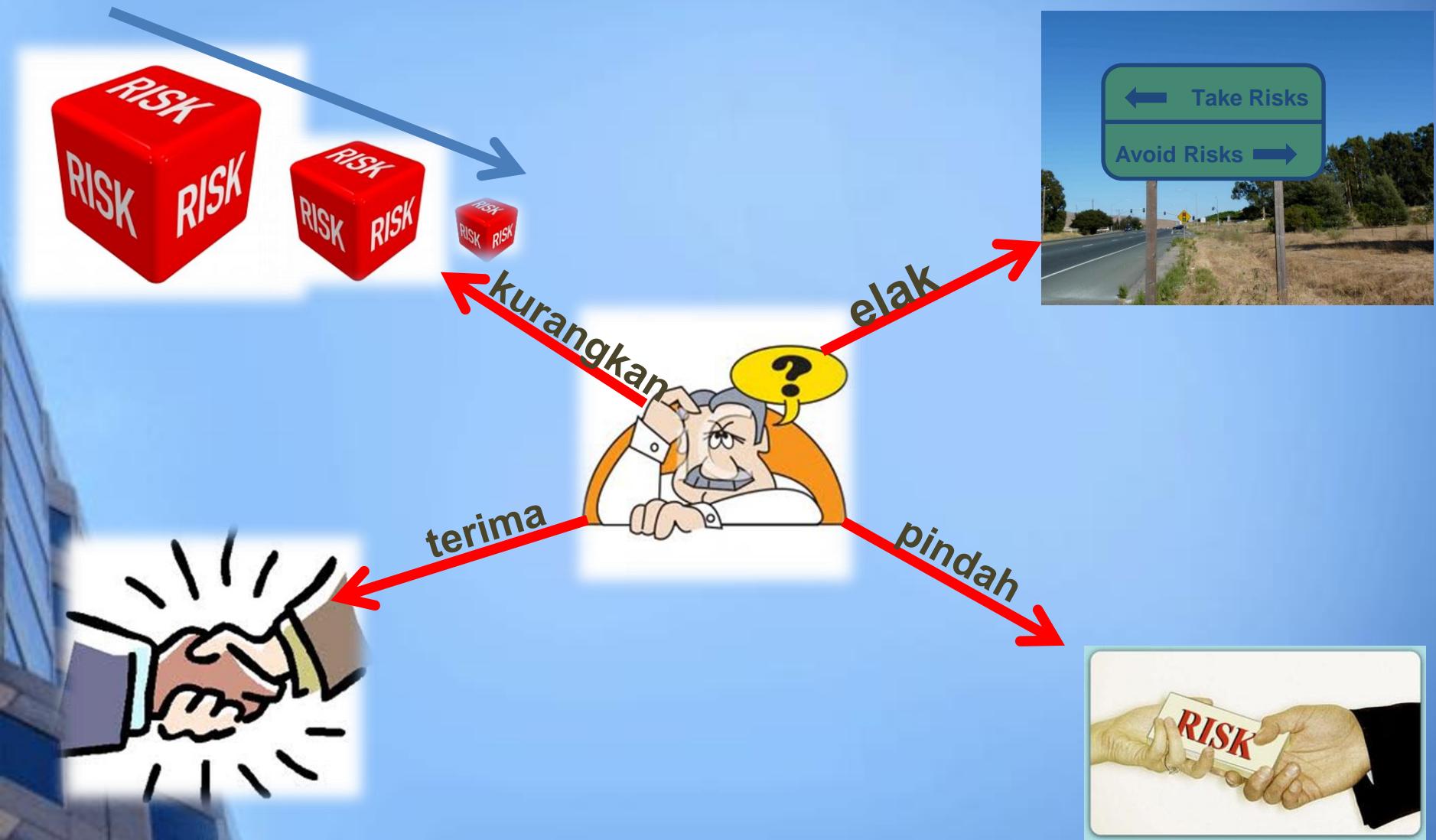
PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

5. RAWATAN RISIKO

- Mengenalpasti, menilai dan memilih strategi rawatan yang sesuai
- Membangunkan Pelan Pengurusan Risiko (PPR) dan melaksanakan tindakan dalam pelan

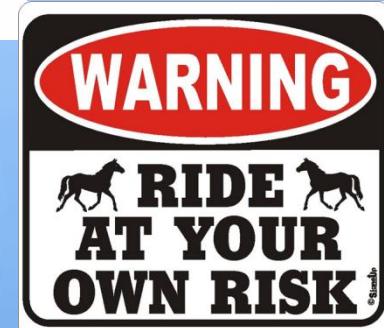
Strategi Rawatan Risiko

Strategi Rawatan Risiko

(1) Menerima risiko:

Apabila toleransi dan impak rendah

Strategi Rawatan Risiko

(2) Mengelak risiko:

Sekiranya risiko terlalu tinggi dan tiada toleransi terhadap impak

Strategi Rawatan Risiko

		Tidak Signifikan I	Kecil II	Sederhana III	Besar IV	Sangat Besar V
Hampir Pasti	5	T	T	T	E	E
Besar Kemungkinan	4	S	S	T	E	E
Mungkin	3	R	S	S	T	E
Kemungkinan Kecil	2	R	R	S	T	T
Jarang-jarang	1	R	R	S	S	T

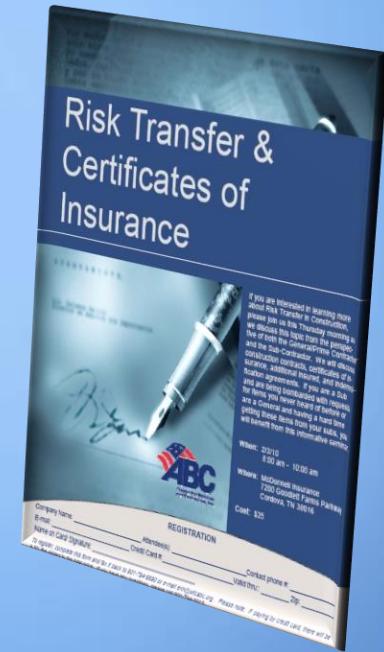
(3) Mengurangkan risiko:

- dengan mengurangkan kemungkinan
- dengan mengurangkan impak
- risiko berkurang dari kadar tinggi ke kadar lebih rendah

Strategi Rawatan Risiko

(4) Memindah risiko:

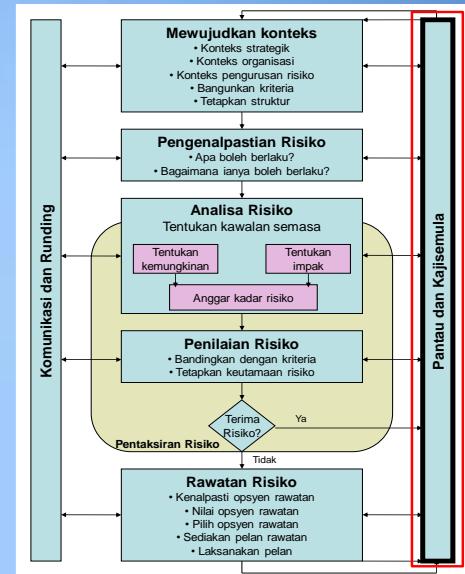
Berkongsi risiko dengan pihak yang dapat mengurusnya dengan lebih baik.

PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

6. PEMANTAUAN & KAWALAN

- Memantau dan mengesan (*track*) peristiwa-peristiwa yang berisiko, mengkajisemula daftar risiko dan
- Melapor status risiko
- Merekod pengalaman mengurus risiko (*lessons learned*)

Memantau dan Mengawal

Tindakan Rawatan Risiko perlu dipantau dan dikawal

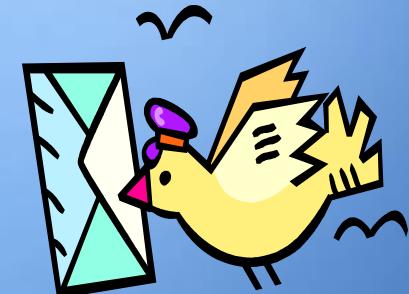
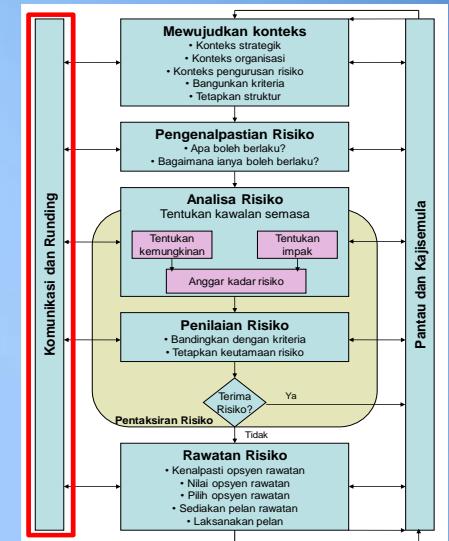
- Untuk memastikan rawatan dilaksanakan
- Sekiranya perlu, tindakan rawatan dikajisemula
- Status risiko dinilai semula selepas rawatan
- Tambahan rawatan sekiranya tidak berkesan

PROSES PENGURUSAN RISIKO JKR

7. BERKOMUNIKASI DAN BERUNDING

- Stakeholder *mempunyai impak yang signifikan terhadap keputusan berkaitan dengan risiko maka seharusnya komunikasi secara berterusan diadakan sepanjang proses pengurusan risiko.*
- Status risiko seharusnya *dilaporkan kepada stakeholder utama.*

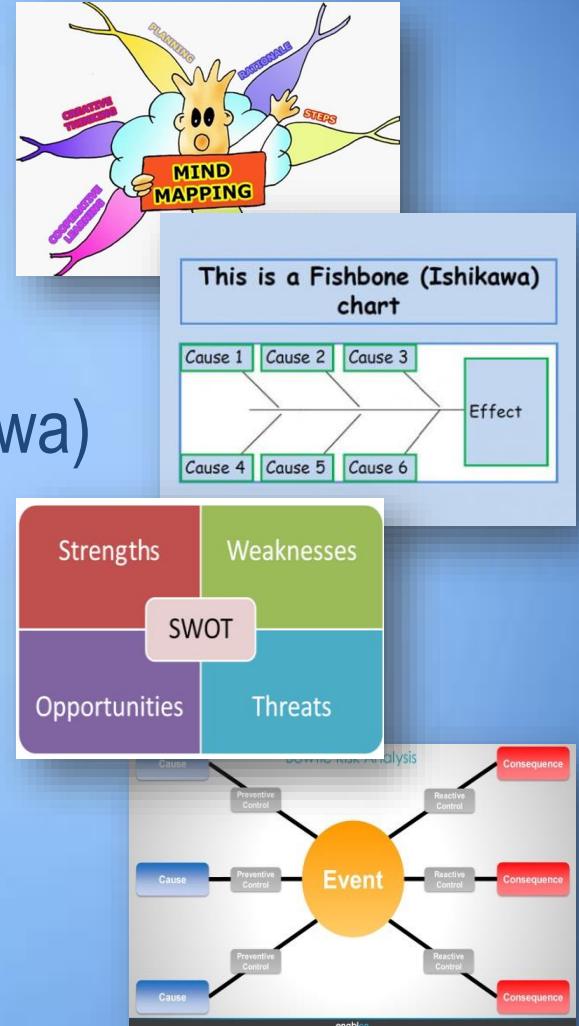
Melapor Risiko

- Memantau kemajuan tindakan rawatan seperti dirancang
- Memaklumkan status risiko semasa
- Mengkaji semula tindakan rawatan jika perlu
- Melapor isu-isu semasa yang memerlukan intervensi
- Mencatatkan *lessons learned*

Alat & Teknik

- Senarai Generik Risiko
- Cambah Fikiran
- *Mind Mapping*
- Gambarajah Sebab dan Kesan (Ishikawa)
- *Bow Tie Diagram*
- Analisis SWOT ... dll

DOKUMEN RISIKO

DOKUMEN RISIKO

Templat
Perancangan

Daftar &
Laporan
Status
Risiko

Templat
Analisis
Risiko

Pelan
Pengurusan
Risiko

Templat
Laporan
Akhir Risiko

DOKUMEN RISIKO

Templat Perancangan

- Untuk merancang pelaksanaan pengurusan risiko

Daftar & Laporan Status Risiko

- Mengandungi senarai risiko serta tindakan rawatan
- Untuk melapor status semasa risiko

Templat Analisis Risiko

- Untuk melaksana analisis bagi mendapatkan tindakan rawatan

Pelan Pengurusan Risiko

- Dokumen utama mengurus risiko

Templat Laporan Akhir Risiko

- Untuk melapor keseluruhan aktiviti pengurusan risiko selepas projek siap

Templat Perancangan Pengurusan Risiko

- Digunakan untuk merancang pelaksanaan pengurusan risiko
- Mengenalpasti stakeholder yang penting
- Mengandungi maklumat mengenai projek
- Perancangan untuk bengkel pengurusan risiko
- Kaedah memantau ditetapkan
- Kekerapan menyediakan laporan
- Pegawai yang dilapor dan yang meluluskan

Daftar Risiko

- Mengandungi senarai semua risiko yang dikenalpasti
- Risiko dikategorikan
- Kemungkinan dan impak dinilai, untuk mendapatkan kadar
- Senarai rawatan cadangan dengan pihak bertanggung jawab dan tarikh siap

DAFTAR DAN LAPORAN STATUS RISIKO

Tajuk Projek :	Tarikh Daftar Risiko:
KOD SPP II/ Rujukan Fail:	Disediakan oleh :
Pengurus Projek:	

KATEGORI RISIKO PROJEK		Kadar Kemungkinan	Kadar Impak	Matriks Risiko						Nota Kadar Risiko	
				5	T	T	T	E	E		
1. Politik	10. Teknikal	5. Hampir pasti	V. Sangat Besar	5	T	T	T	E	E	E - Risiko Ekstrem, perlu tindakan segera	
2. Skop	11. Alam Sekitar	4. Besar Kemungkinan	IV. Besar	4	S	S	T	E	E	T - Risiko Tinggi, akan menjelaskan projek jika tidak diurus	
3. Jadual	12. Bekalan	3. Mungkin	III. Sederhana	3	R	S	S	T	E	S - Risiko Sederhana, akan memberi impak kepada masa, kos atau kualiti jika tidak diurus	
4. Kewangan	13. Hubungan Agensi	2. Kemungkinan Kecil	II. Kecil	2	R	R	S	T	T	R - Risiko Rendah, boleh diterima, pantau sahaja.	
5. Sumber Manusia	14. Organisasi	1. Jarang-jarang	I. Tidak Signifikan	1	R	R	S	S	T		
6. Kualiti	15. Kesihatan dan Keselamatan Pekerjaan	ARAHAH: Sila gunakan Matriks Risiko untuk mendapatkan Kadar Risiko									
7. Komunikasi	16. Budaya dan Sosial										
8. Sumber Lain	17. Integriti										
9. Kontrak & Undang-undang	18. Bencana Alam										

No. Ruj/(WBS)	Peristiwa Risiko Terdapat risiko sekiranya.....	Kategori Risiko	Kadar Risiko Asal			Tindakan Rawatan Baru	Pihak Bertanggungjawab	Kekerapan	Tarikh Sasaran Siap	TARIKH LAPORAN :			
			Kadar Kemungkinan	Kadar Impak	Kadar Risiko					#Status Tindakan BL / SL / Sp	Kadar Risiko Semasa	Nama & Tarikh Kemaskini	Catatan
			BL – Belum Laksana; SL – Sedang Laksana; Sp – Siap;										
1.0	RISIKO PERANCANGAN												
1.1	Pengambilan Balik Tanah yang belum selesai	8	4	IV	E	Membuat semakan susulan dengan JKPTG	KPSU Bhg Pemb. KKR	1 bulan sekali	1 Nov 2016	SL	E	Ali	Pengambilan sedang dilaksanakan

Daftar Risiko

Templat Analisis Risiko

- Risiko diuraikan dengan jelas
- Faktor dan kesan risiko dikenalpasti
- Rawatan sediada dan baru disenaraikan
- Pemilik risiko setiap tugasan dikenalpasti
- Tarikh sasaran siap tugasan ditetapkan

Templat Analisis Risiko

JABATAN KERJA RAYA

Templat Analisis Risiko : (Projek MKN Batuan Tengah, Perairan Johor)

No. Helaian. :**2/6**

No. Ruj (WBS): 3.7	Tajuk Risiko: Kerosakan jentera pembinaan menyebabkan pembinaan tergendala dan melewatkkan penyiapan projek		
Huraian Risiko : Terdapat risiko sekiranya berlaku kerosakan pada jentera pembinaan yang akan menyebabkan program pembinaan tergendala dan seterusnya melewatkkan penyiapan projek.			
Sifat Risiko : Operasi	Kategori Risiko : 10	Pengurus Risiko: WPD Utama	Unit Bisnes: CPUM

Faktor Risiko:	Kesan Yang Mungkin:
<ul style="list-style-type: none"> o Jentera yang tidak diselenggara dengan baik. o Penggunaan tidak mengikut atur kerja yang ditetapkan. o Operator pengendali yang tidak mahir dan tidak berpengalaman. o Kekurangan alat ganti jentera di tapak binaan. 	<ul style="list-style-type: none"> o Proses kerja terganggu. o Kemalangan dan kecederaan pekerja berlaku. o Meningkatkan kos kontraktor. o Hasil binaan yang tidak berkualiti dan tidak mengikut spesifikasi.

Rawatan Risiko Sediada:	Keberkesanan: (Tinggi/Sederhana/Rendah)
<ul style="list-style-type: none"> o Semua jentera telah diselenggara dengan baik sebelum dihantar ke tapak binaan 	Sederhana

Rawatan Risiko Baru:	Pihak Bertanggungjawab:	Tarikh Siap:
<ul style="list-style-type: none"> o Menyediakan jadual penggunaan jentera yang akan digunakan supaya jentera berada di dalam keadaan optimum o Menyediakan jadual penyelenggaraan jentera dan memastikan ianya dipatuhi. o Mengupah pekerja mahir untuk mengendalikan jentera-jentera yang kompleks. o Menyediakan alat ganti bagi alat jentera yang kerap mengalami kerosakan di tapak binaan. 	<ul style="list-style-type: none"> o PISB o PISB o PISB o PISB 	<ul style="list-style-type: none"> o Bermula 1 Julai 2012 secara mingguan. o Bermula 1 Julai 2012 secara bulanan. o 1 Julai 2012 o Bermula 1 Julai 2012 tiga bulan sekali.

Tarikh Penilaian Risiko	Risiko Asal			Risiko Dinilai			Risiko Sasaran		
	Kemungkinan	Impak	Kadar Risiko	Kemungkinan	Impak	Kadar Risiko	Kemungkinan	Impak	Kadar Risiko
18 Jun 2012	3	IV	H	2	IV	H	2	II	L

Pelan Pengurusan Risiko

- Dokumen utama untuk mengurus risiko
- Merancang dan melaksanakan pengurusan risiko
- Penjaga (*Custodian*) – Pengurus Projek
- Mengandungi semua dokumen risiko
- Daftar Risiko – paling dinamik, sering dikemaskini

Pelan Pengurusan Risiko Projek

Laporan Status Risiko

- Tujuan – melapor status dan kemajuan risiko yang diurus
- Disediakan secara berkala oleh Pengurus Risiko/Pengurus Projek
- Melaporkan isu semasa yang memerlukan intervensi
- Melaporkan risiko baru, lessons learned
- Menyumbang kepada laporan akhir

DAFTAR DAN LAPORAN STATUS RISIKO

Tajuk Projek :	Tarikh Daftar Risiko:
KOD SPP II/ Rujukan Fail:	Disediakan oleh :
Pengurus Projek:	

KATEGORI RISIKO PROJEK		Kadar Kemungkinan	Kadar Impak	Matriks Risiko						Nota Kadar Risiko		
				5	T	T	T	E	E			
1. Politik	10. Teknikal	5. Hampir pasti	V. Sangat Besar	4	S	S	T	E	E	E - Risiko Ekstrem, perlu tindakan segera T - Risiko Tinggi, akan menjelaskan projek jika tidak diurus S - Risiko Sederhana, akan memberi impak kepada masa, kos atau kualiti jika tidak diurus R - Risiko Rendah, boleh diterima, pantau sahaja.		
2. Skop	11. Alam Sekitar	4. Besar Kemungkinan	IV. Besar	3	R	S	S	T	E			
3. Jadual	12. Bekalan	3. Mungkin	III. Sederhana	2	R	R	S	T	T			
4. Kewangan	13. Hubungan Agensi	2. Kemungkinan Kecil	II. Kecil	1	R	R	S	S	T			
5. Sumber Manusia	14. Organisasi	1. Jarang-jarang	I. Tidak Signifikan		I	II	III	IV	V			
6. Kualiti	15. Kesihatan dan Keselamatan Pekerjaan	ARAHAH: Sila gunakan Matriks Risiko untuk mendapatkan Kadar Risiko						IMPAK				
7. Komunikasi	16. Budaya dan Sosial											
8. Sumber Lain	17. Integriti											
9. Kontrak & Undang-undang	18. Bencana Alam											

No. Ruj/(WBS)	Peristiwa Risiko Terdapat risiko sekiranya.....	Kategori Risiko	Kadar Risiko Asal			Tindakan Rawatan Baru	Pihak Bertanggungjawab	Kekerapan	Tarikh Sasaran Siap	TARIKH LAPORAN :			
			Kadar Kemungkinan	Kadar Impak	Kadar Risiko					#Status Tindakan BL / SL / Sp	Kadar Risiko Semasa	Nama & Tarikh Kemaskini	Catatan
										BL – Belum Laksana; SL – Sedang Laksana; Sp – Siap;			
1.0	RISIKO PERANCANGAN												
1.1	Pengambilan Balik Tanah yang belum selesai	8	4	IV	E	Membuat semakan susulan dengan JKPTG	KPSU Bhg Pemb. KKR	1 bulan sekali	1 Nov 2016	SL	E	Ali	Pengambilan sedang dilaksanakan 1.10.2016

Laporan Status Risiko

Laporan Akhir Risiko

- Disediakan bila projek siap (penyerahan)
- Ringkasan kepada pelan pengurusan risiko, kadar kejayaan tindakan rawatan risiko, faedah-faedah, lessons learned
- Maklumat dikumpulkan daripada laporan status risiko
- Berakhirnya pengurusan risiko untuk projek

Laporan Akhir Risiko

LAPORAN AKHIR RISIKO

MENAIKTARAF LALUAN FT0001 DARI KAJANG KE HULU LANGAT

1.0 Maklumat Projek

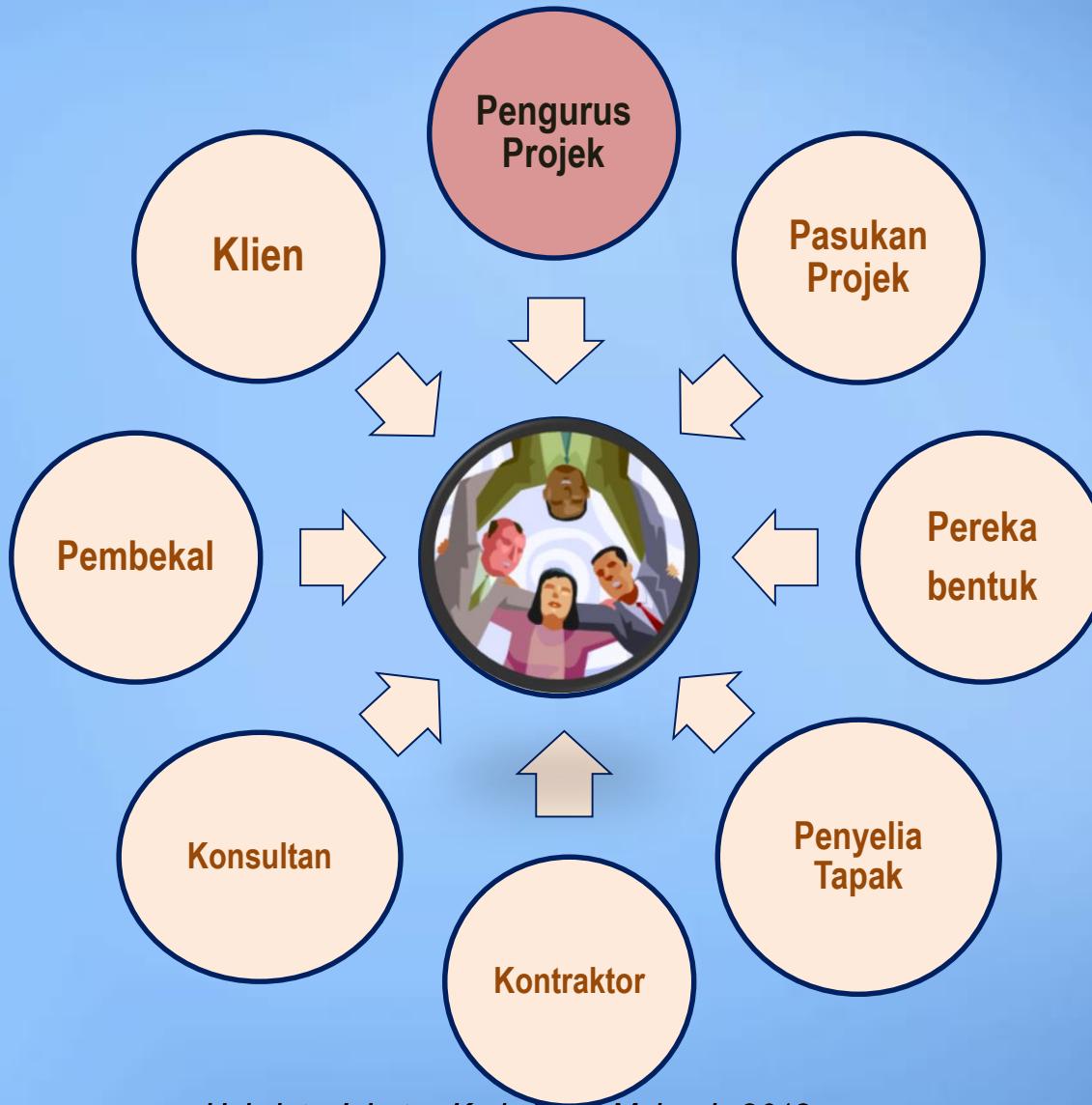
a) Tajuk Projek	Meaniktaraf Laluan FT0001 dari Kajang ke Hulu Langat, selangor
b) Rujukan SKALA/SPP II/ Fail	JKR/PCJ.002/23 Jld.10
c) Kementerian Pelanganan	KEM.KERJA RAYA
d) Pengurus Projek	PENGARAH CAW.JALAN
e) Pengurus Risiko (jika ada)	
f) Cawangan / JKR Negeri / Unit Projek Khas	CAW.JALAN
g) Tarikh Daftar Projek	
h) Tarikh Siap Projek	
i) Kos Projek Semasa(RM):	
j) Kos Kontrak Semasa (RM):	
k) Nama Kontraktor & Alamat	

2.0 Maklumat Risiko Projek

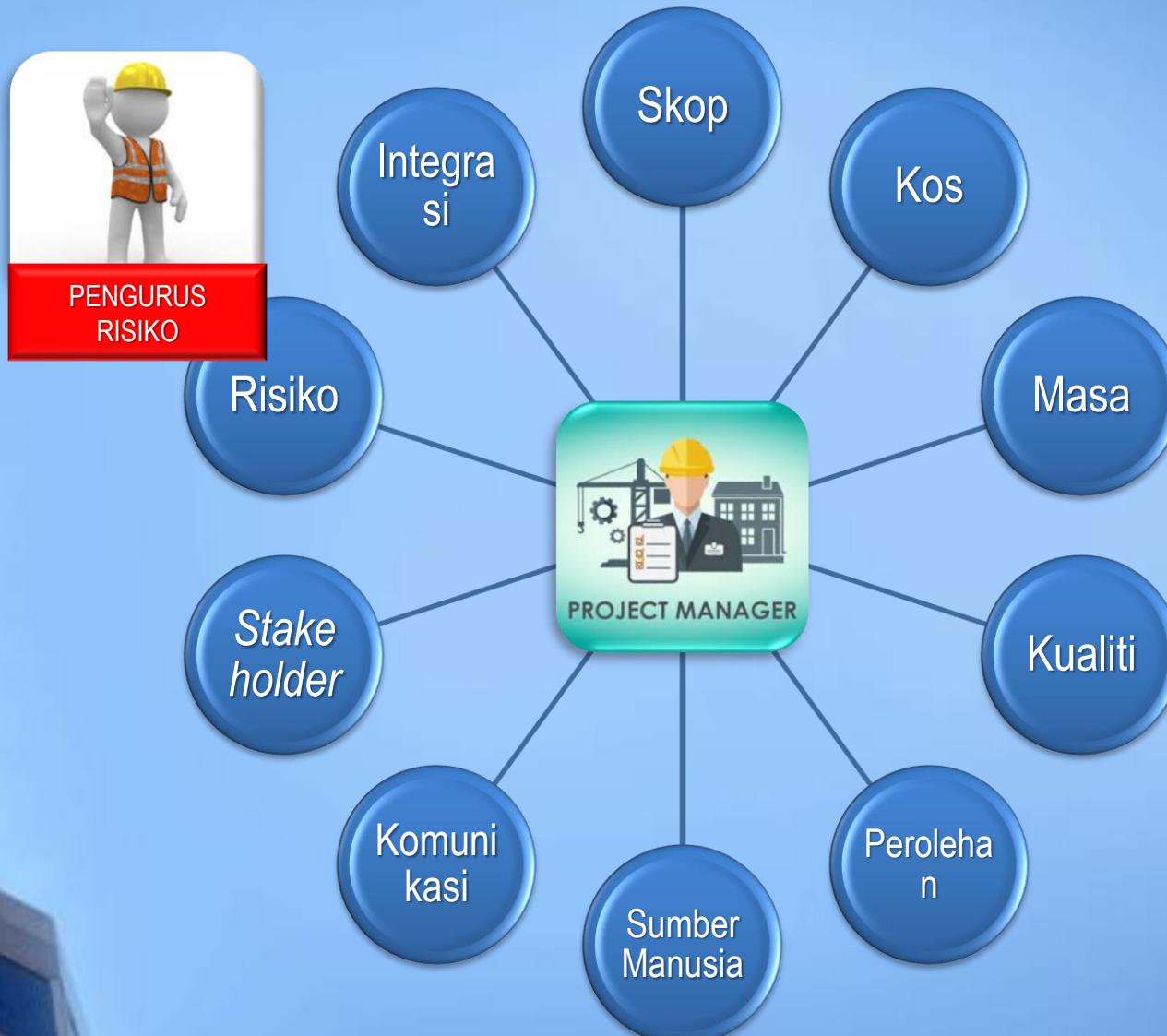
a) Bil. Risiko Yang Dikenalpasti (dari Daftar Risiko pertama)	Rendah ☐ 0	Sederhana ☐ 5	Tinggi ☐ 4	Ekstrem ☐ 2
b) Bil. Risiko Yang Diurus (Risiko Tinggi + Ekstrem)	6			
c) Bil. Risiko Baru Yang Diurus (Risiko baru)	1			
d) Bil. Risiko Yang Berjaya Dirawat (Rujuk Bahagian 3)	3			
e) Bil. Risiko Yang Tidak Berjaya Dirawat (Rujuk Bahagian 4)	4			
f) Mesyuarat Awal Kajisemula Risiko	Tarikh 1: Tarikh 2:			

Peranan dan Tanggungjawab

Siapakah Yang Terlibat?

Peranan & Tanggungjawab

Peranan & Tanggungjawab

Pengurus Risiko

- ✓ Bertanggungjawab dalam pengoperasian proses pengurusan risiko projek
- ✓ Penjaga (*custodian*) Pelan Pengurusan Risiko
- ✓ Memantau tindakan rawatan risiko dan menilai keberkesanannya
- ✓ Lapor kepada pengurus projek/pengurus program
cth: pengurus projek, pengurus risiko, ahli pasukan projek

Peranan & Tanggungjawab

Pemilik Risiko

- ✓ Orang dalam kedudukan terbaik untuk bertindak ke atas risiko
- ✓ Bersetuju untuk memiliki risiko tersebut
- ✓ Bertanggungjawab untuk menangani risiko

cth : pelanggan, pengurus projek, pasukan projek, perunding, kontraktor

Faktor Kejayaan Mengurus Risiko

The Winter & Summer Olympics

The Olympics as a Story of Risk Management

Dr. Will Jennings

August 13, 2012

- “Risk-based” approaches to planning for the Vancouver 2010 Winter Olympics and the London 2012 Summer Olympics (confirmed through research interviews with senior officials) reveal the strong influence of the ideas and practice of risk management, for example in the creation of risk registers and monitoring systems put in place to spot issues that pose potential dangers further down the line.
- As the concept of risk itself has taken hold in modern societies and organizations, the Olympics provide a compelling case study in the evolution and promise of risk management.

DR. WILL JENNINGS Senior Lecturer in Politics at Southampton University, UK, and Research Associate at the Centre for Analysis of Risk and Regulation at the London School of Economics and Political Science. He specializes in the analysis of government and public opinion, research methods and risk management in mega-projects and mega-events.

Projek Institut Kanser Negara, Malaysia

- Diuruskan oleh JKR Malaysia bernilai RM693 juta
- Tempoh - bermula 1/9/10; siap 31/8/13 (sebenar siap 16/8/13)
- pusat perubatan berfokuskan penyakit kanser menggunakan peralatan dan kaedah rawatan yang berteknologi tinggi
- Risiko projek dikenalpasti dan diurus dengan usahasama stakeholder projek lain
- Pelan Pengurusan Risiko dipantau dan dikajisemula dari masa ke semasa

Projek Institut Kanser Negara, Malaysia

“Pelaksanaan pengurusan risiko dalam Institut Kanser Negara telah banyak membantu semua *stakeholder* dalam memastikan tindakan rawatan diambil ke atas peristiwa risiko yang dikenalpasti sepanjang pelaksanaan projek.”

- Ar. Selmah Ahmad,
*Pengurus Besar Kanan Pembinaan
projek IKN*

Projek Institut Kanser Negara, Malaysia

Faktor Kejayaan :

- pemantauan pelaksanaan tindakan rawatan serta pengenalpastian risiko baru secara berkala adalah penting bagi memastikan pengurusan risiko projek adalah efektif.
- semua pihak bersama-sama berganding bahu dan berusaha memastikan tindakan rawatan diambil ke atas risiko-risiko

Does risk matter? Disengagement from risk management

<https://youtu.be/sPGnFQ9vWbE>

Jika Tidak Mengurus Risiko Dalam Projek

Case Study : Implementation of Risk Management in Malaysian Construction Industry

Hamzah Abdul-Rahman, Chen Wang, and Farhanim Sheik Mohamad

Faculty of Built Environment, University of Malaya, 50603 Kuala Lumpur, Malaysia

Received 1 June 2015; Accepted 13 July 2015

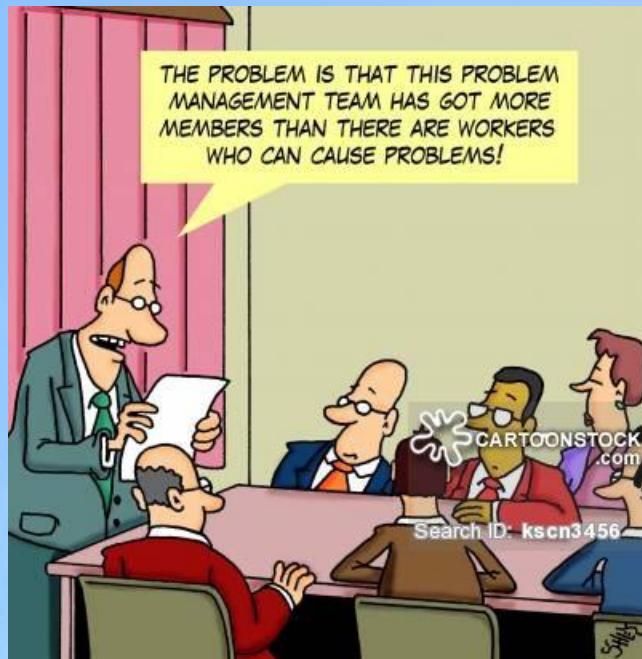
- Overall, the results of this study, which are in agreement with the findings of Yusuwan et al. and Siang and Ali, revealed that **construction projects in Malaysia mostly do not use risk management techniques**, and only small group of construction professionals implement risk management in their projects. The reason for that is mainly **due to the lack of knowledge about the importance of risk management and its implementation** in the construction industry amongst the members of a project team. As a result, **risks are mainly managed when they occur, which subsequently induce impacts on the project's performance in terms of cost and time.**

Apa yang menyumbang kepada kejayaan pengurusan risiko?

- Dipacu (*Driven*) oleh pengurusan atasan
- Tadbir Urus dan Struktur Pengurusan Risiko
- Kesedaran tinggi dan mempunyai nilai kepada ahli pasukan
- Penglibatan dan komitmen seluruh pasukan
- Pembelajaran dan penambahbaikan yang berterusan

Way Forward .....

Transforming Our Project Managers .....

From Problem Managers ..... To Risk Managers

Way Forward ....

Transforming JKR Project Managers.....

from having to solve lots of problems and little risks ...

to managing more risks and solving less problems.

Urus Masalah atau Urus Risiko?

VS

Urus masalah
(fire fighting)

atau

Urus risiko
(laksana kawalan)

Apa pilihan anda?

Thank you

Kandungan pembentangan ini disediakan oleh:
IR. HJ. YAAKOB BIN ABDUL LATIF
Pengarah Perkhidmatan Pakar
Bahagian Perkhidmatan Pakar
Cawangan Kejuruteraan Elektrik
Jabatan Kerja Raya Malaysia
Email : yaakob.jkr@1govuc.gov.my